

практик у галузі математичної освіти, що допомагає вчителям розвивати науково-педагогічний стиль мислення й ефективно впроваджувати інновації у навчально-професійну діяльність.

Не менш важливою є і систематична саморефлексія власних інноваційних здобутків, адже шляхом ретельного аналізу власного досвіду та вивчення реакції учнів на нові методи і підходи, майбутні вчителі математики можуть постійно вдосконалювати свою педагогічну практику та досягати кращих результатів у навчанні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ачкан В.В. Інноваційна компетентність майбутнього вчителя математики: до постановки проблеми : *матеріали Міжнародної дистанційної науково-методичної конференції* : у 3-х частинах. / упорядник Чашечникова О.С. Суми: «Мрія» ТОВ, 2014. Ч. 2. С. 13–15.
2. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології : підручник. 2-ге вид., допов. Київ : Академвидав, 2012. 332 с.
3. Кічук Н.В., Воробйова А.В. Критичне мислення як передумова конструктивного розвитку здатності майбутнього фахівця до інноваційної діяльності. *Вісник науки та освіти*. 2023. № 9 (15). С. 434–445.
4. Проценко О.Б., Юрочко С.А. Інноваційна компетентність педагога: зміст і структура. *Молодь і ринок*. 2015. № 5 (124). С. 53.

**Віолета ГОРОДИСЬКА,
Роман-Світозар ДУДЯК**
(Дрогобич, Україна)

ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНІ ТА ЗДОРОВ'ЯФОРМУВАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

З огляду на те, що соціальний статус особистості має сьогодні важливе значення у суспільстві, розвиток фізичної культури та спорту у сучасному ЗВО набуває все більшої актуальності як рушійний чинник впливу не лише

на здоров'я студентської молоді, а й на її майбутнє самовизначення у професійній сфері.

Загальновідомо, що неможливо побудувати сильну державу без фундаментальної складової – її здорової нації. Фізично міцна, загартована молода людина сьогодні у нашій країні особливо затребувана й високо цінується, підтримується. Тому пропагування здорового способу життя так активно поширюється як в освітній діяльності вітчизняного вишу, так і поза його межами [1]. Відтак для задоволення потреби у здоров'ї нинішнього молодого покоління доцільно розробити модель розвитку спортивних видів діяльності як в Україні, так і у світі (включаючи матеріально-технічне забезпечення підростаючої молоді).

Попри велику кількість наукових праць з особливостей фізичного розвитку молоді, сьогодні, на жаль, дуже мало дослідників приділяють увагу вивченню саме його спортивних аспектів і тенденцій, а також впливу вітчизняних громадських організацій та професійних спілок на формування здорового суспільства та нації.

Тому метою нашої розвідки є дослідження основних тенденцій у фізичному становленні студентської молоді та розвитку спорту як освітньої галузі у вітчизняному ЗВО.

Теоретичні основи застосування здоров'язбережувальних технологій студентів ЗВО висвітлюють вітчизняні педагоги-дослідники О. Ващенко, Д. Воронін, П. Джуринський, С. Омельченко, І. Поташнюк та ін.; підготовку майбутніх педагогів до здоров'язбережувальної діяльності відстежують науковці Н. Белікова, Л. Белова, Г. Гришина, Л. Зацепіна, Л. Іванова, М. Козуб, С. Нікітенко, Д. Сомов та ін.

Важливість фізичного виховання студентської молоді на сучасному етапі розвитку українського суспільства має визначати нові підходи до формування особистості.

Зокрема у стратегії розвитку фізичного виховання та спорту серед учнівської та студентської молоді (до 2025 р.) увиразнено таку його триєдину мету: *по-перше*, формування оздоровчої рухової активності та здорового способу життя; *по-друге*, забезпечення доступності спорту серед молоді; *по-третє*, формування ціннісного ставлення до власного фізичного здоров'я, спортивних і духовних досягнень, гуманістичних цінностей і патріотичних почуттів тощо [4].

Як бачимо, одним із завдань означеної стратегії виокремлено створення двох автономних і рівних за пріоритетністю систем – *фізичного виховання та спорту*. Перша з них забезпечить рухову активність учасників освітнього процесу задля їхнього гармонійного інтелектуального та фізичного розвитку, що, зі свого боку, уможливить популяризацію згаданого виду діяльності. А спорт дасть змогу студентській молоді об'єднати навчання і практичну участь у міжнародних та всеукраїнських спортивних заходах.

Згідно зі стратегією розвитку фізичного виховання та спорту серед учнівської та студентської молоді на період до 2025 р., першорядною постає *оздоровча фізична культура* як частина загальної фізичної культури, спрямована на зміцнення здоров'я, підтримку високої працездатності, відновлення порушених функцій шляхом оздоровлення. Значення оздоровчої фізичної культури для студентської молоді є сьогодні життєво необхідним і беззаперечним.

Наступним активним видом практики вишу у сфері фізкультуривважається *рухова активність у фізкультурно-оздоровчій діяльності* – перша ланка й необхідна умова всебічного розвитку студентської молоді, що передбачає комплекс загальнодоступних фізичних вправ для функціонування здорової особистості.

У практикуванні *здорового способу життя* молоді необхідно забезпечити її побутову, сімейну, професійну та громадську діяльність у комфортних для здоров'я умовах, що сприяли б збереженню і зміцненню останнього.

Культура здорового способу життя як складова загальної культури людини відображає його системний та динамічний стан, зумовлений відповідним рівнем спеціальних знань, фізичної культури, соціально-духовних цінностей, набутих у результаті виховання та самовиховання, освіти, мотиваційно-ціннісної орієнтації та самоосвіти, втілений у практичну життєдіяльність, а також у фізичне та психофізичне здоров'я [3, с. 68].

Сьогодні залучення студентської молоді до певних видів спорту у педагогічних вишах має, на жаль, досить фрагментарний характер. Хоча спортивні заняття потребують високої енергетичної підготовленості з боку викладачів, вони оптимізують та урізноманітнюють освітній процес, розкривають широкі обрії пізнання можливостей студентів, увиразнюють фізичний потенціал кожного з них, зрештою, загалом дають позитивні результати. У сучасних педагогічних вітчизняних вишах проблема заохочення молодого покоління до спорту продовжує залишатися надзвичайно актуальною.

Із цього приводу дослідник Д. Воронін зазначає, що формування здоров'язбережувальної компетентності (ЗЗК) студентів вишу упродовж занять із фізичної підготовки ґрунтується на діяльнісному підході, зокрема активному виконанні фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності організованих за індивідуальними програмами, котрі розвивають майбутніх фахівців і мотивують їх до подальших фізичної самоосвіти та самовдосконалення [2, с. 17].

Зі свого боку, науковець В. Счастливец наголошує на необхідності цілісної модернізації системи фізичного виховання у ЗВО України, що, своєю чергою, суттєво змінить недбале ставлення студентів до спорту, особистого здоров'я та активного способу життя [5, с. 420].

Очевидно, першим кроком у модернізації вітчизняної вищої освіти в означеному контексті має стати перехід від факультативних занять до обов'язкових, що сприятиме суттєвій мотивації не лише до відвідування

занять, а й до зростаючого спортивного інтересу, а згодом – і досягнення високих результатів.

З огляду на предмет нашого дослідження важливим чинником освітнього процесу ЗВО вважаємо і проведення щорічних традиційних спортивно-масових заходів, (наприклад, до Дня фізичної культури та спорту, Міжнародного дня студентського спорту в Україні). Не менш важливим видається матеріальне зацікавлення студентів, що досягають високих і значущих результатів у спорті, займаючи призові (й передусім перші) місця на змаганнях, Чемпіонатах України. Таку студентську молодь необхідно належно підтримувати.

Тому одним із головних завдань здоров'язбережувальної та здоров'яформувальної компетентності студентської молоді у сучасному вітчизняному виші є створення належних умов для її успішної навчальної діяльності, розвитку фізичної культури і спорту задля зміцнення здоров'я.

ЛІТЕРАТУРА

1. Булич Є.Г., Мурахов І.В. Валеологія. Теоретичні основи валеології : навч. посіб. Київ : ІЗМН, 1997. 224 с.
2. Воронін Д., Білан Я. Особливості формування здоров'язберігальної компетентності студентів у процесі занять фізичною культурою. *Імідж сучасного педагога*. 2013. № 3. С. 14–18.
3. Медведєва І.М., Радзівський В.П., Новікова І.В. Теоретичні та методичні основи навчання технологій оздоровчої спрямованості в системі фізичного виховання студентів ВНЗ. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*. 2016. Вип. 10 (80). С. 67–72.
4. Проєкт Стратегії розвитку фізичного виховання та спорту серед учнівської та студентської молоді на період до 2025 року. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/gromadske-obgovorennya/2019/07/17/strategiya-rozvitku-fizichnogo-vikhovannya-ta-sportu-sered-studentskoi-molodi-na-period-do-2025-rokuk.pdf> (дата звернення: 06.11.2020)
5. Счастливец В.І., Рожченко В.М. Фізичне виховання здобувачів вищої освіти в умовах воєнного стану. *Освітній процес в умовах воєнного стану в Україні: матер. всеукр. наук.-пед. підвищення кваліфікації (3 травня – 13 червня 2022 р.)*. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2022. С. 420.